PATVIRTINTA
Šiaulių Didždvario gimnazijos
direktoriaus 2026 m. lapkričio 10 d.
įsakymu Nr. V-123 (1.5)

ŠIAULIŲ DIDŽDVARIO GIMNAZIJOS ETIKOS IR ANTIKORUPCINIO ELGESIO KODEKSAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šiaulių Didždvario gimnazijos (toliau — Gimnazija) etikos ir antikorupcinio elgesio kodeksas (toliau — Kodeksas) nustato Gimnazijos darbuotojų etikos vertybes, šias vertybes atitinkantį elgesį (etikos principus) ir bendruosius reikalavimus, kurių privalo laikytis kiekvienas Gimnazijos darbuotojas, įgyvendindamas savo teises, vykdydamas teisės aktuose nustatytas pareigas bei funkcijas, kad būtų užkertamas kelias atsirasti ir plisti korupcijai, ugdoma atsakomybė už savo veiksmus, skatinama ir užtikrinama pagarba įstatymams, bendradarbiams bei kitiems asmenims. Kodeksas nustato ir Kodekso reikalavimų, principų laikymosi priežiūrą, kontrolę bei atsakomybę už jų pažeidimą.

2. Kodeksas parengtas remiantis Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos baudžiamuoju kodeksu, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymu, Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos (VTEK) sprendimais ir rekomendacijomis ir kitais teisės aktais.

3. Kodekso nuostatos ir normos taikomos ir yra privalomos visiems Gimnazijos darbuotojams, tiek atliekantiems savo pareigas darbo metu, tiek veikiantiems ne darbo metu, kad būtų išvengta situacijų, kurios gali sukelti viešųjų ir privačių interesų konfliktą, ar veiklos, nesuderinamos su viešuoju interesu, kuria siekiama neteisėtos naudos sau ar savo artimiesiems, ar sudaromos sąlygos kitiems asmenims turėti naudos.

4. Šio Kodekso paskirtis:

4.1. reglamentuoti darbuotojų etikos vertybes ir bendruosius elgesio reikalavimus, kuriais turi vadovautis darbuotojai;

4.2. ugdyti darbuotojų supratimą, kad jų elgesys turi būti pagrįstas ne tik Kodekso reikalavimais, bet ir visuotinai priimtomis dorovės normomis;

4.3. padėti išvengti konfliktų su kitais Gimnazijos darbuotojais ir reguliuoti darbuotojų tarpusavio santykius.

5. Kodekse vartojamos pagrindinės sąvokos:

5.1. Dovana — bet kuris materialinę ir nematerialinę vertę turintis daiktas, paslauga, pramogos, kelionės, vaišės, paskatinimas ar kita nauda, veltui ar už labai mažą atlygį siūloma ar suteikiama asmeniui, dirbančiam Gimnazijoje, kai tai yra ar gali būti susiję su tiesioginiu ar netiesioginiu poveikiu jo sprendimams, veiksmams ar neveikimu;

5.2. Interesų konfliktas — situacija, kai asmuo, dirbantis Gimnazijoje, atlikdamas savo pareigas turi priimti ar dalyvauti priimant sprendimą arba įvykdyti pavedimą, kuris susijęs ir su jo privačiais interesais;

5.3. Privatūs interesai— asmens, dirbančio Gimnazijoje (ar jam artimo asmens), suinteresuotumas asmenine turtine ar neturtine nauda, moralinė skola, moralinis įsipareigojimas ar kitas panašaus pobūdžio interesas, darbuotojui atliekant savo pareigas;

5.4. Viešieji interesai — visuomenės suinteresuotumas, kad asmuo, dirbantis Gimnazijoje, visus sprendimus priimtų nešališkai ir teisingai;

5.5. Kyšis — bet kokios turtinės ar kitokios asmeninės naudos sau ar kitam asmeniui (materialios ar nematerialios, turinčios ekonominę vertę rinkoje ar tokios vertės neturinčios) forma išreikštas neteisėtas ar nepagrįstas atlygis už pageidaujamą teisėtą ar neteisėtą veikimą arba neveikimą vykdant įgaliojimus.

II SKYRIUS PAGRINDINĖS DARBUOTOJŲ ETIKOS VERTYBĖS

6. Pagarba žmogui ir valstybei — prievolė gerbti žmogų bei pagrindines jo teises ir laisves, valstybę, jos institucijas ir įstaigas, laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Lietuvos Respublikos įstatymų, kitų teisės aktų ir vykdyti teismų sprendimus. Vadovaudamasis šia vertybe, darbuotojas privalo:

6.1. gerbti žmogų, jo teises, laisves ir orumą;

6.2. visada veikti nepažeidžiant teisingumo principų;

6.3. dėmesingai reaguoti į asmenų prašymus ar siūlymus, o nepagrįstus prašymus atmesti taktiškai;

6.4. laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų.

7. Viešumas ir skaidrumas — Gimnazijos veikla turi būti vieša ir suprantama, atvira įvertinti. Viešumo principas sietinas ir su lojalumo valstybei ar teisingumo principais. Vadovaudamasis šia vertybe, darbuotojas privalo:

7.1. veikti viešai ir suprantamai;

7.2. vengti Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme nustatyto interesų konflikto;

7.3. neatskleisti jokios informacijos, kurią sužinojo dirbdamas be tinkamo ir konkretaus leidimo, siekiant apsaugoti asmens teises, valstybės, tarnybos ar komercinę paslaptį.

8. Atsakomybė — pareiga prisiimti asmeninę atsakomybę už savo priimtus sprendimus, elgesį, veiklą, pasirinkimą ir reikalui esant juos pagrįsti. Vadovaudamasis šia vertybe, darbuotojas privalo:

8.1. atsakyti už savo veiksmų padarinius;

8.2. tinkamai naudoti informaciją ir dokumentus, jos neatskleisti ir nesinaudoti asmeniniams, artimų asmenų ar trečiųjų šalių poreikiams tenkinti;

8.3. žinoti Gimnazijos įsipareigojimus ir teisinį reguliavimą dėl konfidencialumo;

8.4. neatskleisti jokios informacijos, kurią sužinojo dirbdamas be konkretaus leidimo, išskyrus atvejus, jei turės įstatymais nustatytą ar profesinę teisę;

8.5. užtikrinti informacijos konfidencialumą, aptariant darbo klausimus su kitais darbuotojais ir privačiame gyvenime: šeimoje, socialinėje aplinkoje ir pan., įvertinti netyčinio informacijos atskleidimo riziką;

8.6. užtikrinti slaptažodžių konfidencialumą ir elektroninių duomenų įrenginių apsaugą.

9. Sąžiningumas ir nešališkumas. Sąžiningumas — vertybinis asmens elgesio matas, sugebėjimas savo veiklą ir elgesį vertinti ir reguliuoti pagal dorovės normas, suprasti savo poelgių moralinę vertę ir atsakomybę už juos. Nešališkumas — požiūris, apibūdinantis sugebėjimą veikti nešališkai ir vertinti dalykus, remiantis faktais, o ne jausmais ar interesais. Vadovaudamasis šiomis vertybėmis, darbuotojas privalo:

9.1. būti objektyvus, priimant sprendimus, vengti asmeniškumų;

9.2. išklausyti ir pateikti tokią informaciją, kuri padėtų asmeniui priimti tinkamiausią sprendimą;

9.3. nedemonstruoti savo simpatijų ar antipatijų ir išskirtinio dėmesio atskiriems asmenims ar jų grupėms;

9.4. rodyti gerą pavyzdį ir elgtis nepriekaištingai, sąžiningai, patikimai, nešališkai ir geranoriškai;

9.5. žinoti aplinkybes, kurios gali turėti įtakos darbuotojo sąžiningumui ir nešališkumui, dirbant Gimnazijoje, vengti tokių situacijų.

10. Kūrybingumas —gebėjimas kelti naujas idėjas, mąstyti savarankiškai, greitai orientuotis įvairiose situacijose ir spręsti problemas. Darbuotojas turi būti iniciatyvus, tarp iššūkių įžvelgti naujas galimybes Gimnazijos sėkmei kurti ir siekti jas įgyvendinti.

11. Lankstumas — gebėjimas prisitaikyti prie aplinkybių ir nenumatytų įvykių, skirtingų žmonių. Vadovaudamasis šia vertybe, darbuotojas privalo:

11.1. gebėti prisitaikyti prie kintančių veiklos sąlygų ir reikalavimų, technologijų, technikos, darbo organizavimo pokyčių ir kitų aplinkybių;

11.2. gebėti tinkamai reaguoti į nenumatytus įvykius bei gebėti dirbti įvairiose situacijose, nepriklausomai nuo darbo reikalavimų.

12. Padorumas – kai darbuotojas privalo elgtis nepriekaištingai, vykdyti veiklą neveikiamas santykių, kurie galėtų turėti įtakos ir pakenkti profesiniam sprendimui ir veiklai. Vadovaudamasis šia vertybe, darbuotojas privalo:

12.1. vengti aplinkybių, kai privatūs interesai galėtų paveikti sprendimų priėmimą ar sudarytų tokią regimybę visuomenei;

12.2. nepriimti dovanų, pinigų ar paslaugų, išskirtinių lengvatų ir nuolaidų iš asmenų ar organizacijų, siekiančių daryti įtaką, kai jis eina pareigas.

13. Teisingumas —pamatinė vertybė, tinkamų vertybinių dorovinių, teisingų dalykų įgyvendinimas, jų praktinis pasireiškimas, tiesos, teisybės siekis. Vadovaudamasis šia vertybe, darbuotojas privalo:

13.1. gerbti, ginti ir saugoti tas vertybes, taip pat žmogaus teises ir laisves, kuriomis yra grindžiama Lietuvos Respublikos Konstitucija;

13.2. būti teisingu nagrinėjant prašymus, skundus, pareiškimus, nepiktnaudžiauti suteiktomis galiomis;

13.3. vienodai tarnauti visiems žmonėms, nepaisant tautybės, rasės, lyties, kalbos, kilmės, socialinės padėties, religinių įsitikinimų ir politinių pažiūrų;

13.4. naudoti savo darbo laiką efektyviai.

III SKYRIUS
DARBUOTOJŲ VEIKLOS IR ETIKOS PRINCIPAI BEI ELGESIO NORMOS

14. Gimnazijos darbuotojai, atlikdami savo funkcijas, vadovaujasi atsakomybės, atvirumo, efektyvumo, kūrybingumo, lankstumo, lojalumo valstybei, nesavanaudiškumo, sąžiningumo ir nešališkumo, padorumo, pagarbos žmogui ir valstybei, politinio neutralumo, profesionalumo, teisingumo, viešumo ir skaidrumo veiklos ir etikos principais.

15. Gimnazijos darbuotojai vadovaujasi šiomis elgesio normomis:

15.1. veikia kaip profesionalai, nepriekaištingai ir atsakingai atlieka pareigas, savo darbo laiką naudoja efektyviai, bendradarbiauja, yra iniciatyvūs, inovatyvūs, siekia nuolat tobulėti;

15.2. yra objektyvūs ir nešališki, vadovaujasi valstybės ir visuomenės gerovės interesais, nepiktnaudžiauja suteiktomis pareigomis, teisėmis ir įgaliojimais, nenaudoja jų savanaudiškais tikslais, ne darbo interesais arba ne pagal įstatymus ar kitus teisės aktus, nesavivaliauja ir neviršija jiems suteiktų teisių ir įgaliojimų;

15.3. elgiasi nepriekaištingai, netoleruoja neskaidraus ir / ar šališko elgesio, kyšininkavimo, papirkimo, prekybos poveikiu, dokumentų klastojimo, sugadinimo ar paslėpimo, neteisėto tarnybos ar komercinės paslapties atskleidimo ar panaudojimo, valstybės turto pasisavinimo ar iššvaistymo;

15.4. bendrauja ir elgiasi pagarbiai: yra dėmesingi kolegoms, nesielgia atsainiai, nedemonstruoja pranašumo, nepabrėžia pareigybių skirtumų, yra tolerantiški ir paslaugūs, nepriekabiauja, neįžeidinėja, nešmeižia, nežemina kitų garbės ir orumo, nenaudoja fizinio ar psichologinio smurto (pasikartojančios nepagrįstos kritikos ir nepagrįstų pastabų, sarkazmo, pakelto balso tono, ignoravimo, manipuliavimo, viešos pajuokos, pasiekimų menkinimo, grasinimo ir kt.) smurto ir netoleruoja tokio kitų darbuotojų elgesio;

15.5. puoselėja asmens orumo pripažinimu bei pasitikėjimu grįstą atmosferą, naujiems darbuotojams padeda įsitraukti į Gimnazijos darbuotojų bendruomenę;

15.6. vadovaujasi lygių galimybių ir nediskriminavimo kitais pagrindais principais: su visais elgiasi teisingai, nepaisydami jų lyties, rasės, kilmės, tautybės, seksualinės orientacijos, šeiminės ar socialinės padėties, kalbos, išsilavinimo, amžiaus, religinių įsitikinimų, politinių pažiūrų, negalios ir kitų aplinkybių;

15.7. vadovaujasi privataus gyvenimo neliečiamumo principu, gerbia kolegų ir kitų asmenų privatų gyvenimą, neteisėtai neatskleidžia ir nenaudoja informacijos apie jų privatų gyvenimą;

15.8. vengia veiksmų ir aplinkybių, galinčių diskredituoti Gimnazijos darbuotojus ar Gimnaziją;

15.9. atlikdami darbo funkcijas yra neutralūs politinio proceso dalyvių atžvilgiu, darbo vietoje ir darbo metu neužsiima politine veikla ir agitacija, savo nuomonę išsako taip, kad ji būtų suprasta kaip asmeninė, bet ne Gimnazijos pozicija;

15.10. laiku ir sąžiningai deklaruoja privačius interesus ir galimus interesų konfliktus, kilus faktiniam ar galimam interesų konfliktui, informuoja apie tai Gimnazijos vidaus teisės aktų nustatyta tvarka ir nusišalina nuo bet kokių interesų konfliktą sukeliančių klausimų ar jų sprendimų rengimo, svarstymo ar priėmimo;

15.11. komunikuoja ir elgiasi atsakingai, kad veiksmai nebūtų suprasti kaip užuomina ar provokavimas duoti kyšį;

15.12. nepriima dovanų (išskyrus dovanas pagal tradicijas bei reprezentacijai skirtas dovanas), pinigų ar paslaugų, išskirtinių lengvatų, nuolaidų už veiklą, susijusią su atliekamomis darbo funkcijomis, o jeigu siūlomas, žadamas duoti, duodamas neteisėtas atlygis arba provokuojama jį priimti, aiškiai parodo, kad tokio elgesio netoleruoja, pareikalauja nedelsiant nutraukti tokius veiksmus;

15.13. jeigu nežino, kaip turėtų pasielgti, kai siūloma dovana arba mano, kad daromas poveikis, savo abejones atvirai išdėsto savo tiesioginiam vadovui, už korupcijos prevenciją atsakingam Gimnazijos asmeniui ir paprašo pateikti rekomendacijas, kaip tinkamai pasielgti esamoje situacijoje;

15.14. jei pinigai ar kiti daiktai buvo palikti netyčia, kreipiasi į tai padariusį asmenį, kad kuo greičiau juos pasiimtų. Jei asmuo, neatsižvelgdamas į darbuotojo prieštaravimą, paaiškinimą ir įspėjimą, savo veiksmais padarė galimai korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką, apie tai informuoja tiesioginį vadovą ir už korupcijos prevenciją atsakingą Gimnazijos asmenį;

15.15. Gimnazijos nuosavybe naudojasi nepažeisdamas teisės normų.

16. Vadovas ir jo pavaduotojas ugdymui papildomai vadovaujasi šiomis elgesio normomis:

16.1. skatina kurti darbingą, draugišką aplinką ir organizacijos kultūrą, kurioje gerbiamos vaiko ir suaugusio asmens teisės ir puoselėjamos lygios galimybės;

16.2. etinį aspektą laiko svarbia kiekvienos veiklos sprendimo dalimi, skatina darbuotojus vadovautis šiuo principu ir savo elgesiu rodo pavyzdį;

16.3. sudaro galimybę darbuotojams atskleisti profesinę kompetenciją, skatina jų asmeninį tobulėjimą (nepažeidžiant kitų darbuotojų teisėtų interesų);

16.4. yra objektyvus ir laikosi lygių galimybių principų, sudarydamas darbuotojams darbo sąlygas, karjeros galimybes, nustatydamas darbo krūvį, užmokestį, sudarydamas galimybę gauti priemokas, premijas, gauti atostogas;

16.5. objektyviai vertina darbuotojų darbo rezultatus ir pasiekimus, vengia bet kokių veiksmų, kurie galėtų suteikti pagrindo abejoti nešališkumu;

16.6. pastabas dėl pavaldžių darbuotojų darbo reiškia mandagiai, skatina darbuotojus reikšti savo nuomonę tarnybiniais klausimais ir ją išklauso;

16.7. rūpinasi, kad darbo aplinkoje būtų kuo mažesnės galimybės psichologinio smurto apraiškoms, darbuotojai nepatirtų priešiškų, neetiškų, žeminančių, agresyvių, užgaulių, įžeidžiančių veiksmų, kuriais kėsinamasi į jų garbę ir orumą, fizinį ar psichologinį neliečiamumą ar kuriais siekiama įbauginti, sumenkinti ar įstumti į beginklę ir bejėgę padėtį;

16.8. rūpinasi, kad darbo aplinkoje psichologinį smurtą patyrusiems darbuotojams būtų užtikrinta reikiama pagalba.

IV SKYRIUS
KODEKSO REIKALAVIMŲ LAIKYMASIS

17. Kodekso nuostatos priimamos kaip įsipareigojimas.

18. Apie Kodekso pažeidimą, neetišką ar nesąžiningą elgesį galima raštu pranešti Gimnazijos asmeniui, atsakingam už korupcijos prevenciją gimnazijoje (atsakinga Darbo tarybos pirmininkė Danguolė Giedraitė, el. p. danguole.giedraite@didzdvaris.lt).

19. Darbuotojui, pranešusiam apie Kodekso pažeidimą, garantuojamas tapatybės konfidencialumas (jeigu to darbuotojas prašo), užtikrinama, kad dėl pateiktos informacijos jam nebūtų daromas neigiamas poveikis.

20. Gimnazijos darbuotojas laikomas pažeidusiu Kodeksą, jeigu jis priėmė sprendimą ir / ar atliko kitokį veiksmą, prieštaraujantį Kodekso nuostatoms, arba toleravo kitų darbuotojų neetišką elgesį ar jų neteisėtus veiksmus. Kodekso pažeidimas gali būti konstatuotas tik korupcijos prevencijos komisijai atlikus tyrimą ir priėmus atitinkamą sprendimą.

21. Sprendimą dėl Kodeksą pažeidusio Gimnazijos darbuotojo atsakomybės priima Gimnazijos direktorius, įvertinęs korupcijos prevencijos komisijos išvadą ir siūlymus. Kodeksą pažeidusiam Gimnazijos darbuotojui atsakomybė taikoma teisės aktų nustatyta tvarka.

V SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22. Kodeksas skelbiamas viešai Gimnazijos interneto svetainėje, Korupcijos prevencijos skiltyje.

23. Kodeksas tvirtinamas ir keičiamas Gimnazijos direktoriaus įsakymu.

24. Siūlymus keisti, papildyti Kodekso nuostatas Gimnazijos direktoriui arba darbuotojui atsakingam už korupcijos prevencijos veiklą gali teikti kiekvienas Gimnazijos darbuotojas.

25. Gimnazijos pedagogai privalo laikytis Šiaulių Didždvario gimnazijos Pedagogų etikos kodeksu, patvirtintu gimnazijos direktoriaus 2022 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. V-70A, ir Pedagogų etikos kodekso nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. birželio 11 d. įsakymu Nr. V-561.

_____